IDRÆTTEN I BALLERUP KOMMUNE

En kort introduktion til resultater fra en undersøgelse af borgernes idrætsvaner, faciliteter og foreningernes trivsel

Idrættens
Analyseinstitut

Idrætten i Ballerup Kommune
En kort introduktion til resultater fra en undersøgelse af borgernes idrætsvaner, faciliteter og foreningernes trivsel

Forfatter
Peter Forsberg

Redigering
Kirsten Sparre

Layout
Katja Høiriis

Rekvirent
Ballerup Kommune

Udgave
1. udgave, Aarhus, september 2024

Forsidebillede
ArtistGNDphotography/ Getty Images

Fotos i udgivelsen
Ballerup Kommune med mindre andet angives

Print
Dantryk A/S

Pris
Udgivelsen kan downloades gratis på www.idan.dk

ISBN
978-87-94468-30-5 (pdf)
978-87-94468-31-2 (tryk)

Udgiver
Idrættens Analyseinstitut
Frederiksgade 78B, 2.
DK-8000 Aarhus C
T: +45 3266 1030
E: idan@idan.dk
W: www.idan.dk

Gengivelse af denne udgivelse er tilladt med tydelig kildehenvisning.

Idrættens Analyseinstitut

Indhold

Introduktion til idrætten i Ballerup Kommune 3
Fakta om idrætten i Ballerup Kommune 4
Idrætsvaner for børn og voksne 6
Foreningerne. 10
Forventninger til, hvordan idrætten udvikler sig i fremtiden. 13
Fremtidens idrætsfaciliteter og aktivitetstilbud i Ballerup Kommune 14
Forslag til at øge idræts- og foreningsdeltagelsen i kommunen 18

Introduktion til idrætten i Ballerup Kommune

Denne pixi fremlægger centrale resultater fra undersøgelsen 'Idrætten i Ballerup Kommune', som Idrættens Analyseinstitut gennemførte i første halvdel af 2024 for Ballerup Kommune.

Den første del af pixien præsenterer centrale resultater fra undersøgelsen om:

- borgernes idrætsvaner
- idrætsforeningernes status og trivsel
- idrætsfaciliteter og benyttelsen af dem
- kommunens geografi og befolkningssammensætning.

Anden del af pixien sætter fokus på en række udvalgte problemstillinger, som er belyst med baggrund i det samlede undersøgelsesmateriale:

- Hvordan er facilitetsdækningen i kommunen?
- Hvor tæt bor borgerne på faciliteterne?
- Hvilke ønsker har borgere og foreninger i forhold til udviklingen af facilitetsområdet?
- Hvilke indsatser og initiativer kan være relevante for kommunen at sætte i værk for at få flere til at dyrke sport og motion?

Perspektiverne inden for de enkelte spørgsmål er tænkt som input, som Ballerup Kommune og andre aktører på idrætsområdet kan inddrage i det videre arbejde med idrætten i kommunen.

Undersøgelsens metoder

Undersøgelsen 'Idrætten i Ballerup Kommune' består af fire dele:

- 'Ballerup set med idrætsbriller', der samler grundlæggende data om kommunens befolkningssammensætning i dag og i fremtiden, viden om faciliteter og steder til sport og motion, benyttelsen af udvalgte faciliteter og idrættens økonomi.
- 'Borgernes idrætsvaner', der består af to spørgeskemaundersøgelser om idrætsvaner blandt børn, unge og voksne. Undersøgelsen er repræsentativ for hele kommunen med svar fra 1.027 børn og unge i alderen 10-15 år og 1.059 voksne i alderen 16-85 år.
- 'Idrætsforeningernes status og trivsel', der består af en spørgeskemaundersøgelse, der er sendt til alle idrætsforeninger i Ballerup Kommune. Halvdelen (42 foreninger) deltog i undersøgelsen.
- 'Idrætsfaciliteters booking og benyttelse', som undersøger efterspørgslen efter faciliteter (booking) samt benyttelsen af udvalgte faciliteter

En detaljeret gennemgang af undersøgelsernes metoder og resultater findes i rapporten 'Idrætten i Ballerup Kommune', som kan downloades på www.idan.dk.

Del 1: Fakta om idrætten i Ballerup Kommune

I 2024 bor der 51.237 borgere i Ballerup Kommune, og kommunen forventer en tilvækst på 7.862 borgere frem mod 2032.

Ballerup Kommune består af fem distrikter: Baltorp, Hedegården, Måløvhøj, Skovlunde og Skovvejen, og befolkningstilvæksten vil være ujævnt fordelt mellem dem. I tre områder, Hedegården, Skovlunde og Skovvejen, vil antallet af borgere være omtrent det samme i 2032, som det er i 2024.

Til gengæld forventer kommunen, at antallet af borgere vil stige med 45 pct. (3.942 borgere) i Måløvhøj og 22 pct. (3.122 borgere) i Baltorp.

Mange borgere i kommunen har en videregående uddannelse (36 pct. af de 25-64-årige), men samtidig scorer kommunen lavt på det socioøkonomiske indeks. Det betyder, at der er relativt mange borgere, som er uden for arbejdsmarkedet eller på anden vis er afhængige af ydelser fra det offentlige.

Steder til idræt og motion i kommunen

Geografi er en væsentlig faktor i forhold til idrætsfaciliteter, fordi de fleste borgere er aktive tæt på deres hjem, uanset om stedet, hvor aktiviteten foregår, er i eller uden for den kommune, de bor i.

Inden for kommunegrænsen er der gode muligheder for at være aktive med sport og motion, og kommunens relativt lille areal (33,9 km2) gør, at borgerne overordnet set bor tæt på faciliteterne. Der er også en lang række naturområder i kommunen, som mange borgere bruger til sport og motion.

En stor del af idrætsfaciliteterne i kommunen ligger på folkeskolerne eller er samlet i to idrætsanlæg:

- Ballerup Idrætsby, der er kommunens klart største anlæg, hvor man kan dyrke et stort antal forskellige aktiviteter inklusive svømning, banecykling og indendørs atletik.
- Måløv Idrætspark, der er et mere klassisk idrætsanlæg med indendørshaller og udendørs fodboldbaner.

Kort: Oversigt over faciliteter og anlæg i Ballerup Kommunes distrikter samt nabokommuner

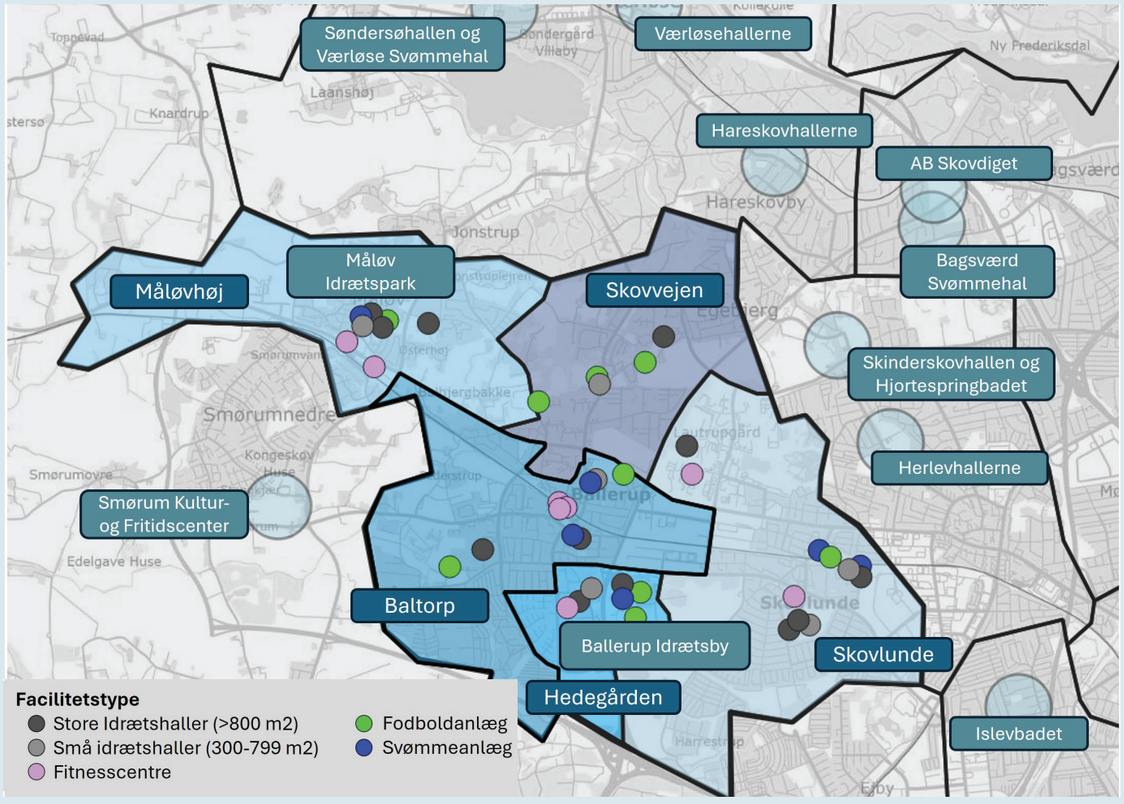

Typer af faciliteter

Kortet på forrige side viser store og små haller, fodboldanlæg, svømmeanlæg og fitnesscentre. De er vigtige, fordi en stor del af borgernes idræts- og motionsaktiviteter finder sted i de fire facilitetstyper. Tabellen herunder viser antallet af borgere pr. facilitetstype i de fem distrikter. Væksten i befolkningstallet frem mod 2032 vil føre til forskydninger i facilitetsdækningen, hvis der ikke bliver lavet flere faciliteter.

I Baltorp vil der være ca. 1.000 flere borgere om en fodboldbane og et fitnesscenter, ca. 1.500 flere om et svømmebassin og en stor hal og ca. 3.000 flere borgere om en lille hal. Baltorp ligger tæt på Hedegården, hvor dækningen af faciliteter er god. Måløvhøj ligger mere isoleret, og her vil der i 2032 være ca. 1.000 flere borgere pr. store hal, ca. 1.300 flere borgere pr. fodboldbane, ca. 2.000 flere borgere pr. fitnesscenter og 4.000 flere borgere pr. lille hal og svømmebassin.

Tabel 1: Antal borgere pr. facilitetstype opdelt på disktrikter

	Baltorp	Hedegården	Måløvhøj	Skovlunde	Skovvejen
Fodboldbaner	4.656	345	2.195	13.591	1.944
Svømmebassiner*	6.985	2.591	8.778	6.796	-
Små idrætshaller	13.969	5.181	8.778	6.796	9.718
Store idrætshaller	6.985	**1.295	2.926	3.398	9.718
Fitnesscentre	4.656	5.181	4.389	6.796	-

*Ét svømmebassin i Hedegården er et 50 meter bassin, mens alle de andre registrerede svømmebassiner er mindre end 25 meter.
**Ballerup Super Arena i Hedegården er opgjort til tre store haller, da der er tre håndboldbaner i arenaen.

Facilitetsdækning i forhold til nabokommunerne

Ballerup Kommune placerer sig i midten af nabokommunerne i forhold til facilitetsdæking på de fem facilitetstyper.

Facilitetsdækningen er lidt bedre i Egedal og Furesø Kommune end i Ballerup Kommune, mens den er noget ringere i Herlev og Rødovre Kommuner end i Ballerup.

Ballerup Kommune vil beholde sin placering i midten blandt de udvalgte kommuner i 2032, hvis antallet af faciliteter fortsat er på 2024-niveau, og den forventede befolkningstilvækst indfries.

Idrættens økonomi

Ballerup Kommune brugte i 2023 37,7 mio. kr. på drift af idrætsområdet og 8,2 mio. kr. til anlægsudgifter. Af de 37,7 mio. kr. gik 63 pct. til at drive idrætsfaciliteterne, og 36 pct. blev brugt til tilskud til foreningerne. 1 pct. gik til aktiviteter uden for folkeoplysningsloven.

Driftsudgifterne i 2023 svarer til 748 kr. pr. borger. De tilsvarende tal i nabokommunerne er:
Egedal: 703 kr. pr. borger
Rødovre: 974 kr. pr. borger
Furesø: 1.193 kr. pr. borger
Herlev: 1.514 kr. pr. borger

Tabel 2: Antal borgere pr. facilitet i Ballerup Kommune og nabokommuner i 2024 og 2032

2024/2032	Ballerup	Egedal	Furesø	Herlev	Rødovre
Fodboldbaner*	1.830/2.110	1.570/1.626	1.933/1.973	2.134/2.173	2.216/2.371
Svømmebassiner**	7.320/8.442	11.383/11.788	4.726/4.823	5.975/6.083	44.328/47.423
Små idrætshaller	8.540/9.849	6.505/6.736	3.272/3.339	29.876/30.416	44.328/47.423
Store idrætshaller	3.660/4.221	5.059/5.239	5.317/5.427	9.959/10.139	6.333/6.775
Fitnesscentre	6.405/7.387	5.692/5.895	5.317/5.427	3.320/3.380	7.388/7.904

*En fodboldbane er én 11-mandsbane eller to 7-mandsbaner, der ligger på en måde, hvor de kan streges op til en 11-mandsbane.
**Svømmebassiner dækker over 50 meter-, 25 meter- og aktivitets- og varmtvandsbassiner. Ikke soppe- eller legebassiner.

Del 2: Idrætsvaner for børn og voksne

De to undersøgelser af idrætsvanerne blandt børn og unge (10-15 år) og voksne (16-85 år) viser, at to ud af tre normalt er aktive med sport og motion, og hen over det seneste år har stort set alle borgere været aktive med sport eller motion på et tidspunkt.

Knap hver anden idrætsaktiv borger har dyrket sport eller motion tre eller flere gange om ugen, og en tredjedel har været aktive én til to gange om ugen. Knap hver tiende er aktiv mindre end en gang om ugen.

Nogenlunde lige mange mænd og kvinder dyrker idræt, mens idrætsdeltagelsen for drenge er 10 procentpoint højere end for piger.

Flere 10-12-årige er aktive end 13-15-årige, hvilket primært skyldes, at kun hver anden pige på 13-15 år er idrætsaktiv. Blandt de voksne er de 16-19-årige og 50-59-årige de mest aktive aldersgrupper, mens deltagelsen omvendt er lavest blandt de 30-39-årige.

Der er også forskel på tværs af distrikter. Idrætsdeltagelsen er højest i Måløvhøj, Skovlunde og Skovvejen, mens den er noget lavere i Baltorp og Hedegården. Det skyldes primært sammensætningen af befolkningen i områderne.

Figur 1: Idrætsdeltagelsen blandt børn og unge og voksne i Ballerup Kommune (pct.)

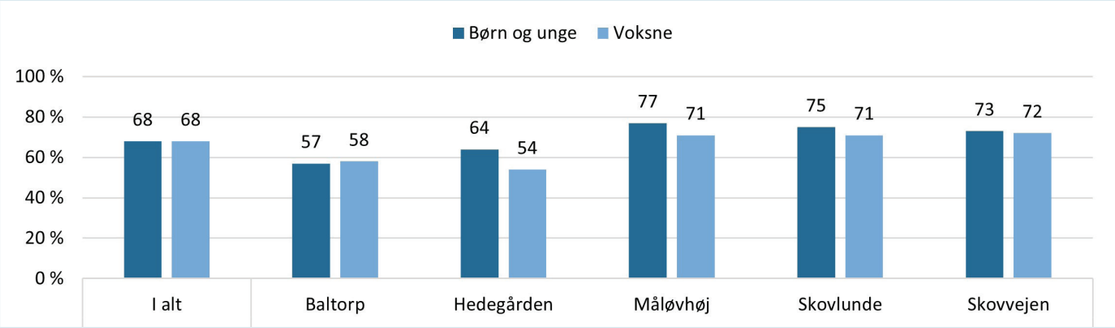

Figuren viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt sport/motion?' fordelt på distrikter og opdelt på børn og unge samt voksne (børn, n=1.027 og voksne, n=1.059).

Foto: Thomas Barwick / Getty Images

Nummer 23 ud af 98

Syddansk Universitet har undersøgt idrætsdeltagelsen blandt voksne i alle landets kommuner som en del af undersøgelsen Danmark i Bevægelse.

Her er Ballerup Kommune nummer 23 målt på andelen af voksne, som dyrker sport eller motion mindst en gang om ugen.

Der findes ikke lignende tal for børn og unge.

De største idrætsaktiviteter

Undersøgelsen har også spurgt ind til, hvilke aktiviteter borgerne i Ballerup Kommune dyrker.

Børn og unge

Figuren herunder viser de ti mest populære aktiviteter blandt børn og unge.

Figur 2: Største aktiviteter blandt børn og unge (pct.)

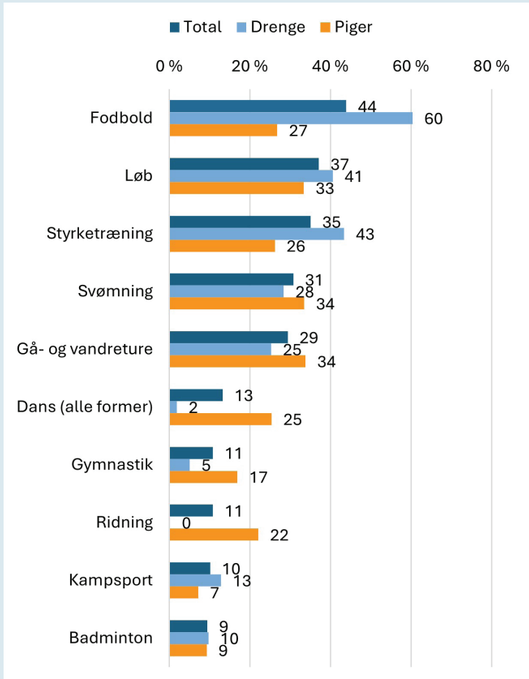

Figuren viser andelen af respondenter, der har dyrket forskellige aktiviteter, ud fra spørgsmålet 'Hvad har du dyrket eller gået til i din fritid det seneste år?'. Fordelt på total, drenge og piger (n=1.027). Trampolin (15 pct.), rulleskøjter (13 pct.), løbehjul (12 pct.) og e-sport (10 pct.) er undladt fra figuren.

Voksne

Figuren herunder viser de ti mest populære aktiviteter for voksne.

Figur 3: Største aktiviteter blandt voksne (pct.)

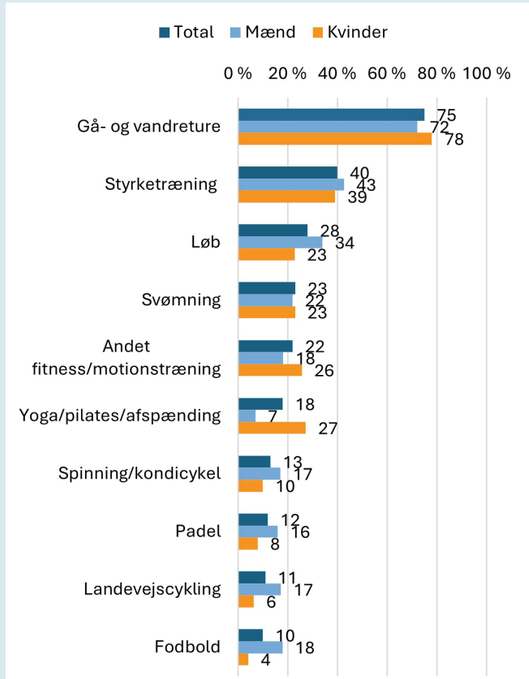

Figuren viser andelen af respondenter, der har dyrket forskellige aktiviteter, ud fra spørgsmålet: 'Har du i løbet af de seneste 12 måneder dyrket én eller flere af følgende aktiviteter? (Sæt gerne flere kryds)' opdelt på køn (n=1.059).

Allerede i 13-årsalderen er der store forandringer i, hvilke idrætsaktiviteter børn og unge vælger at dyrke. Her falder tilslutningen til de mere klassiske idrætsaktiviteter, mens der er en betydelig stigning i andelen, der vælger aktiviteter som løb, styrketræning og gå- og vandreture.

Der er visse forskelle på tværs af distrikterne i kommunen. Børn og unge i Skovlunde er noget mere aktive med styrketræning, end tilfældet er i de andre distrikter, mens gå- og vandreture omvendt er noget mere udbredte blandt børn og unge i Måløvhøj.

Foto: Serede Jami / EyeEM / Getty Images

Foto: Christoffer Askrian / Getty Images

Nummer 79 ud 98

Som en del af undersøgelsen Danmark i Bevægelse har Syddansk Universitet undersøgt, i hvilket regi voksne dyrker motion i alle landets kommuner.

Her er Ballerup Kommune nummer 79 målt på andelen af voksne, som deltager i foreningsidræt, og nummer 21 målt på andelen, som er aktive i privat regi.

Der findes ikke lignende tal for børn og unge.

Idrættens organisering

Idrætsaktiviteter kan finde sted i en række forskellige regi lige fra foreninger og kommercielle tilbud til aktiviteter, som folk organiserer på egen hånd.

For både børn og unge og for voksne gælder det, at idræt på egen hånd er den mest udbredte måde at organisere sine aktiviteter på. 65 pct. af alle børn og unge har været aktive på egen hånd inden for det seneste år, mens det gælder 85 pct. af alle voksne.

Det næstmest udbredte regi er foreningsidrætten. Hvert andet barn i alderen 10-15 år har deltaget i aktiviteter, der var organiseret af en forening, inden for det seneste år. Andelen af børn og unge, der er aktive i en forening, er noget lavere i Ballerup Kommune end på landsplan. Også blandt de 20-29-årige er der få, der er aktive i en forening, mens andelen stiger og ligger nogenlunde stabilt omkring 35 pct. for dem, der er over 30 år.

Idræt i privat/kommercielt regi kommer ind på tredjepladsen og er populært allerede fra 13-årsalderen. Idræt i privat regi er især udbredt blandt de 20-29-årige samt de 40-60-årige. I de aldersgrupper er der flere, der dyrker idræt i privat regi end i foreninger.

Som det fremgår af figuren, varierer tilslutningen til de forskellige regi gennem livet, og det er primært i forhold til foreninger, at der er forskelle på drenge og piger. Drenge er noget mere foreningsaktive end piger.

Deltagelse i foreningsidræt og idræt på egen hånd er noget større i Måløvhøj, Skovlunde og Skovvejen, mens idræt i privat/kommercielt regi er mest udbredt i Skovlunde. Det gælder både for børn og unge og for voksne.

Figur 4: Idrættens organisering i Ballerup Kommune (pct.)

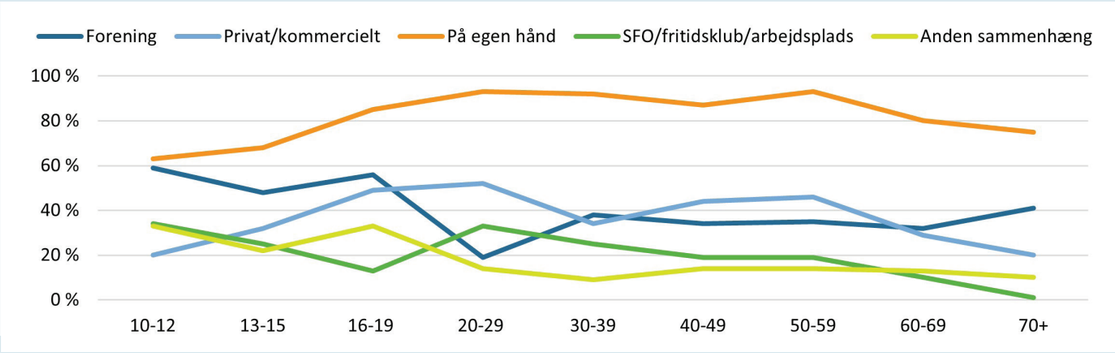

Årsager og barrierer for idrætsdeltagelse

Undersøgelsen har kortlagt, hvad der får de idrætsaktive til at dyrke sport og motion, og hvilke barrierer der er for at blive aktiv.

Overordnet set minder årsager og barrierer blandt idrætsaktive og ikke-idrætsaktive i Ballerup Kommune om dem, som gør sig gældende blandt danskerne generelt.

Årsager

Det gælder for både børn, unge og voksne, at det er vigtigt at finde den rette aktivitet. For børn og unge er det også vigtigt at have det sjovt, være sammen med venner og kunne forbedre sig, mens voksne især betoner en række praktiske forhold såsom selv at kunne bestemme tidspunkt og at kunne træne tæt på hjemmet.

Barrierer

Undersøgelsen har spurgt alle børn, unge og voksne, der ikke var aktive med sport eller motion på tidspunktet for undersøgelsen, hvorfor de ikke dyrker (mere) sport eller motion.

Den væsentligste barriere for alle var mangel på tid efterfulgt af mangel på motivation. En tredje væsentlig barriere var mangel på lyst og interesse, ligesom det var en barriere at være i dårlig form.

Voksne peger også på forskellige former for fysiske og psykiske udfordringer og at mangle nogen at følges med, mens en mindre andel af børn og unge er bange for at blive til grin. 60 pct. af de voksne, som ikke var aktive på undersøgelsestidspunktet, har angivet, at de gerne vil begynde at dyrke mere sport eller motion.

Foto: David Trood / Getty Images

Del 3: Foreningerne

Der er ca. 80 idrætsforeninger i Ballerup Kommune, som tilbyder et væld af forskellige aktiviteter til borgerne. Foreninger drives overvejende af frivillige og støttes af kommunen i form af gratis adgang til kommunale faciliteter og/eller forskellige former for tilskud, som tildeles med baggrund i folkeoplysningsloven.

Medlemstal

Ifølge Centralt ForeningsRegister (CFR) var der i 2023 17.754 medlemmer i idrætsforeningerne i Ballerup Kommune.

Foreningerne i Ballerup spænder fra foreninger med næsten 2.000 medlemmer til helt små foreninger med færre end 50 medlemmer. I undersøgelsen er de blevet delt ind i tre grupper ud fra deres størrelse:

- 18 pct. af foreningerne er 'store foreninger' (over 500 medlemmer)
- 35 pct. af foreningerne er 'mellemstore foreninger' (mellem 499 og 100 medlemmer)
- 47 pct. af foreningerne er 'små foreninger' (under 99 medlemmer)

I de store foreninger er der omtrent lige så mange medlemmer under 25 år som over 25 år. Til gengæld udgør voksne over 25 år 59 pct. af medlemmerne i de mellemstore foreninger og 72 pct. af medlemmerne i de små foreninger.

De seneste fem år har 38 pct. af foreningerne oplevet en fremgang i antallet af medlemmer, 31 pct. har haft et uændret antal medlemmer, mens 29 pct. rapporterer tilbagegang. Det er især de store foreninger, som har oplevet af få flere medlemmer de seneste fem år.

Frivillige

En stor del af foreningerne i Ballerup Kommune er afhængige af frivillig arbejdskraft, og det er derfor en løbende opgave at finde nye frivillige. Undersøgelsen viser, at flere foreninger har oplevet fremgang og ikke tilbagegang i antallet af frivillige, og samtidig er flere foreninger positive end negative, når de skal vurdere, om de tror på, at de fremover vil lykkes med at rekruttere det rette antal frivillige. Knap hver anden forening (43 pct.) er meget enige eller enige i, at de vil lykkes med at rekruttere tilstrækkeligt med frivillige, mens 26 pct. omvendt er uenige eller meget uenige heri.

Frivillige motiveres af fællesskabet

Hver femte i alderen 12-15 år og hver femte voksen angiver at være frivillig.

De typiske opgaver er at hjælpe til ved enkeltstående events, være træner/instruktør, deltage i bestyrelsesarbejdet eller udføre praktisk arbejde.

De væsentligste årsager til at være frivillige er at hjælpe til, være en del af et fællesskab og være sammen med venner. De voksne, som ikke er frivillige i øjeblikket, angiver at kunne motiveres til at blive det, hvis:

- nogen spørger mig direkte, om jeg har lyst
- der er tale om afgrænsede opgaver i en kort periode
- jeg får mere information om de forskellige opgaver, der mangler hjælp til i foreningen/idrætsfællesskabet
- jeg får mere information om det at være frivillig i foreningen/idrætsfællesskabet.

Figur 5: Udviklingen i antallet af medlemmer de seneste fem år fordelt på foreningsstørrelse (pct.)

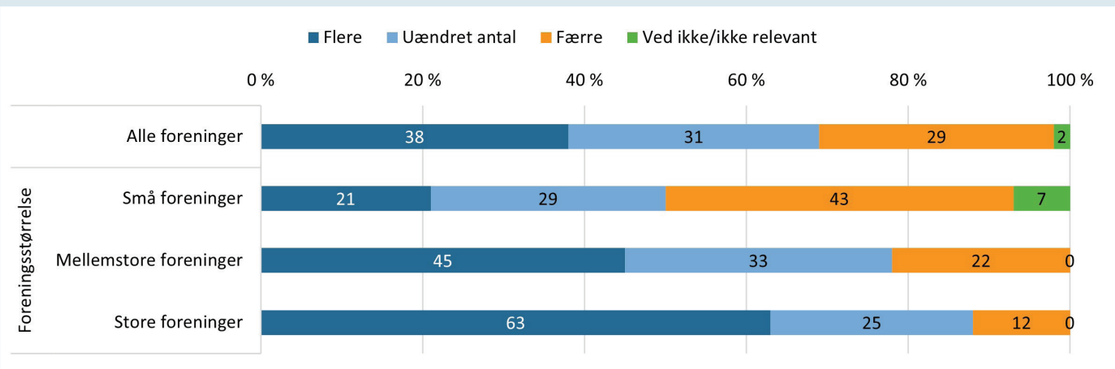

Figuren viser fordelingen af svar på spørgsmålet 'Har jeres forening fået flere eller færre medlemmer inden for de seneste fem år?' fordelt på foreningsstørrelse (n=40).

Foto: Fat Camera / Getty Images

Foreningernes aktiviteter og fokus

Foreningerne har aktiviteter rettet imod forskellige målgrupper.

Figur 6: Hvem retter foreningernes aktiviteter sig imod? (pct.)

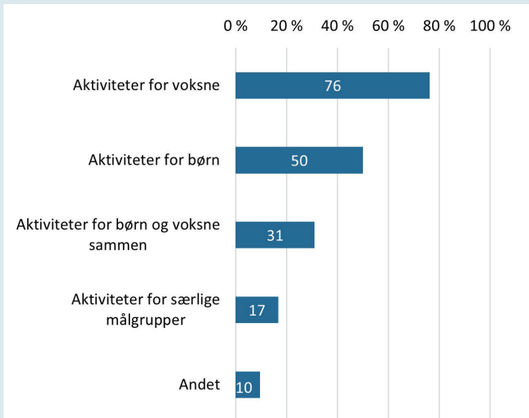

Figuren viser svarfordelingen til spørgsmålet 'Hvem retter foreningens aktiviteter sig imod? (Sæt gerne flere kryds)' (n=42).

Foreningernes brug af og tilfredshed med faciliteter

De fleste foreninger bruger en hal eller sal, mens færre foreninger bruger mere specialiserede faciliteter som fitnesscentre, motionsrum, fodboldbaner, svømmebassin eller andre typer af anlæg til f.eks. tennis, golf, ridning, skydning eller atletik. Knap syv ud af ti foreninger angiver, at de får dækket deres behov i de eksisterende faciliteter, som de har til rådighed. Det er især de små foreninger, som oplever, at deres behov er dækket, mens store og mellemstore foreninger er mindre tilfredse.

Generelt god plads i foreningerne

De fleste foreninger har plads til flere medlemmer. 70 pct. af foreningerne angiver, at de kan optage alle, der ønsker at være medlem.

Dog er det kun hver anden af de store foreninger, som kan optage alle, der ønsker det. Det gælder især i forhold til børn og unge.

Tilfredshed med og ønsker til Ballerup Kommune samt syn på fremtiden

Undersøgelsen har givet foreningerne mulighed for at vurdere forskellige aspekter af kommunens indsats på foreningsområdet og de serviceydelser, kommunen tilbyder.

Flere foreninger er tilfredse end utilfredse, når det gælder kommunens online bookingsystem, støtte til foreningsudvikling og kommunikationskanaler, mens foreningerne er mere delte, når det gælder de administrative processer i kommunen.

Figur 7: Foreningernes tilfredshed med forskellige samarbejdspunkter (pct.)

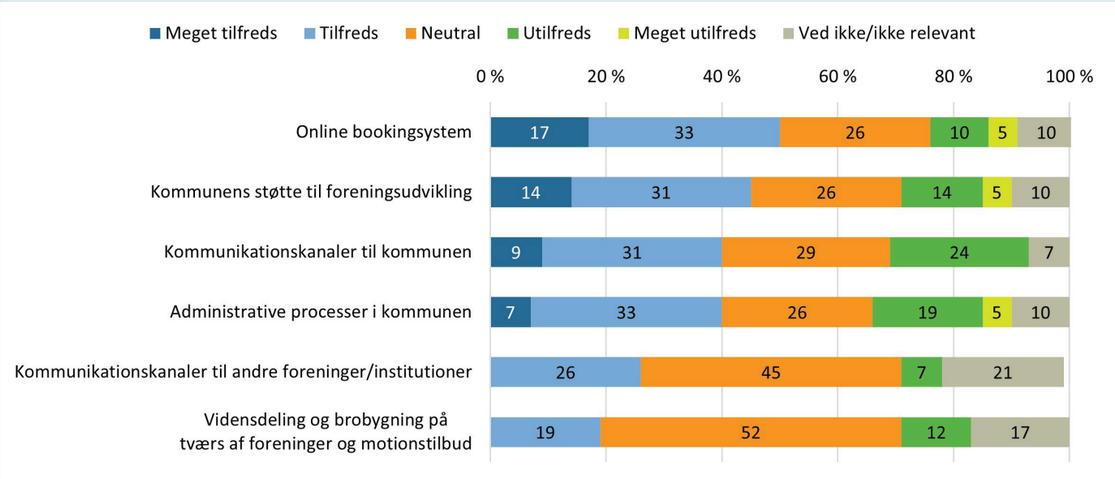

Figuren viser fordelingen af svar på spørgsmålet 'Hvor tilfreds er jeres forening med følgende forhold i Ballerup Kommune?' (n=42).

Foreningerne er også blevet bedt om at udpege tre væsentlige indsatsområder ud fra en liste med 11 indsatser og på den måde indikere, hvad foreningerne samlet set ønsker, at Ballerup Kommune prioriterer fremover.

Faciliteter er vigtige for mange foreninger, og tre af de fire indsatser, som flest foreninger ønsker at få prioriteret, handler om de fysiske rammer. De fleste efterspørger en renovering af de eksisterende idrætsfaciliteter, mens færre ønsker nye faciliteter. Hver femte forening ønsker, at der bliver lavet sociale opholdssteder i faciliteterne.

Hver tredje forening efterspørger, at kommunen gør mere for at få flere til at dyrke sport/motion, mens knap hver tiende forening ønsker forbedret samarbejde mellem foreninger, en styrket indsats i folkeskolen eller på breddeidrætsområdet.

Meget få foreninger ønsker en styrket indsats for talenter og udendørs faciliteter.

Forventninger til, hvordan idrætten udvikler sig i fremtiden

I idrætsforskning taler man om tre typer af effekter, der kan påvirke deltagelse i sport og motion:

- Livsfaseeffekter, som handler om, at befolkningens idrætsvaner ændrer sig i takt med forskellige faser i livet som f.eks. overgangen fra barn til teenager, uddannelse, når man stifter familie, er på arbejdsmarkedet eller går på pension.
- Generationseffekter, som handler om, at hver generation vokser op med særlige værdier, som præger deres idrætsdeltagelse gennem hele livet. F.eks. har 'Babyboomer-generationen' (født 1945-1964) haft en høj og stigende tilslutning til sport og motion gennem hele deres voksne tilværelse.
- Tidsåndseffekter, som handler om, at særlige strømninger og trends er med til at ændre det overordnede idrætslandskab på tværs af generationer og livsfaser. F.eks. har de seneste årtiers fokus på sundhedsmæssige effekter af fysisk aktivitet ført til en stor vækst i andelen af danskere, der dyrker forskellige former for fitness- og motionsaktiviteter.

På landsplan er den overordnede idrætsdeltagelse primært præget af livsfaseeffekter, og derfor er det også rimeligt at forvente, at idrætsbilledet om ti år på et overordnet niveau minder om det, vi kender i dag. Men det er også sandsynligt, at generationseffekter og tidsåndseffekter vil spille ind.

I forhold til Ballerup Kommune betyder det helt konkret:

- Livsfaseeffekterne antyder, at den samlede idrætsdeltagelse i Ballerup Kommune vil minde om den, vi ser i dag. Til gengæld kan der komme forskydninger i, om idrætsdeltagelsen foregår i foreninger, i privat regi eller er selvorganiseret, sådan som det også har været tilfældet de seneste 10-15 år på landsplan.
- Idrætsbilledet vil fortsat være domineret af de samme store aktiviteter som nu. Flere af disse aktiviteter foregår i anlagte idrætsfaciliteter såsom haller, sale, boldbaner og svømmeanlæg, og derfor vil disse typer af faciliteter også være relevante om 10-15 år.
- Generations- og tidsåndseffekter gør dog, at der kan være behov for at udvikle på nogle faciliteter. F.eks. går danskernes idrætsvaner i retning af mere udendørs idræt, større brug af naturen og ønsker om generel træning af kroppen. Det kan der være behov for at arbejde med i kommunen, f.eks. ved at etablere nye faciliteter eller omdanne eksisterende.

Foto: Henrik Sørensen / Getty Images

Del 4: Fremtidens idrætsfaciliteter og aktivitetstilbud i Ballerup Kommune

Del 4 belyser to særlige temaer udvalgt af Ballerup Kommune om henholdsvis fremtidens idrætsfaciliteter og muligheden for at skabe flere aktiviteter og øge forenings- og idrætsdeltagelsen.

Hvert tema beskriver problemstillinger og udfordringer med udgangspunkt i den samlede undersøgelse og opstiller mulige fremtidige scenarier. Disse scenarier kan inddrages i det videre arbejde med idrætten i Ballerup Kommune.

Tema 1: Fremtidens idrætsfaciliteter i Ballerup Kommune

Det første tema handler om fremtidens idrætsfaciliteter i Ballerup Kommune.

I Danmark er der ikke nøgletal eller anvisninger for, hvor mange borgere der skal være pr. facilitet, for at man kan sige, at dækningen er tilstrækkelig. Og ifølge forskningen på området er det heller ikke muligt at få flere til at dyrke idræt ved at bygge flere faciliteter.

Det er derfor en lokalpolitisk beslutning, hvad der vil være en tilstrækkelig facilitetsdækning i Ballerup Kommune.

Undersøgelsen viser, at forskellige aktører har forskellige syn på, om der er faciliteter nok i kommunen. Borgerne giver ikke i udpræget grad udtryk for at mangle noget, mens foreningerne omvendt godt kunne tænke sig flere faciliteter.

Kigger man på den objektive facilitetsdækning, så er det i Skovvejen, at der er flest borgere pr. facilitet, og det er også i dette distrikt, der ikke findes faciliteter til svømning eller et fitnesscenter. Lægger man Baltorp, Hedegården og Skovlunde sammen som et samlet område, er dækningen her bedre end i Måløvhøj og Skovvejen.

Den forventede befolkningstilvækst vil ændre situationen særligt i Måløvhøj, hvor man forventer at få cirka 4.000 nye borgere frem mod 2032.

Hvis antallet af faciliteter er det samme i 2032 som nu, vil Måløvhøj placere sig ringere i sammenligning med Baltorp, Hedegården og Skovlunde, men overordnet set vil dækningen i Måløvhøj være bedre end i Skovvejen.

Udvalgte resultater fra undersøgelsen af faciliteternes booking og benyttelse

Haller og sale
I højsæsonen er de store haller fuldt booket i dagtimerne (kl. 8-16), men benyttelsen ligger noget lavere på mellem 50 og 60 pct.

I aftentimerne (kl. 16-22) er hallerne stort set også fuldt bookede, men benyttelsen er også her lavere og ligger på omkring 65 pct.

I weekenderne (kl. 8-20) er der masser af frie tider i de store haller.

De mindre haller/sale er generelt mindre efterspurgt og benyttet end de store haller. På hverdage ligger benyttelsen både i dag- og aftentimer på ca. 50 pct.

Fodboldbaner
Der findes flere græsbaner i alle distrikter, men det er langt fra alle banerne, som er booket til deres fulde kapacitet. Banerne skal have ro og kan derfor ikke bruges i alle døgnets lyse timer, men selv med stilletid er der plads til flere aktiviteter/hold.

De fire kunstgræsbaner i kommunen er booket til tæt ved deres fulde kapacitet i aftentimerne i vintersæsonen.

Svømmeanlæg og sale
East Kilbride Badet har offentligt åbent og anvendes til svømning af både foreninger og skoler.

Anlægget har åbent 87,5 timer på en normal uge, hvoraf der er offentligt åbent i 62,5 timer. Der er ikke tal på, hvordan anlægget bliver brugt i praksis.

De fire mindre svømmesale i kommunen er tæt på at være fuldt booket i dagtimerne, mens andelen af bookinger i aftentimerne ligger på omkring 75 pct.

Faciliteterne kan bruges mere end i dag

Undersøgelsen af udvalgte faciliteters brug viser, at der er stor forskel på, hvor meget faciliteterne er booket og benyttet i deres respektive højsæsoner.

Samlet set viser undersøgelsen, at der er potentiale for at bruge faciliteterne mere, end tilfældet er i dag. Enten fordi faciliteterne ikke er booket til fulde (fodboldbaner og små haller), eller fordi ikke alle bookinger bliver brugt (de store haller).

Ifølge undersøgelsen er der i øjeblikket ikke problemer med kapaciteten i haller, sale og fodboldbaner, mens det er sværere at konkludere i forhold til svømmeanlæg. Det er dog vigtigt at huske, at undersøgelsen kun har set på benyttelsen i udvalgte faciliteter i kommunen, og at hallen i Skovvejen f.eks. ikke indgår.

Råd til at udnytte faciliteterne bedre

Undersøgelser i flere kommuner har vist, at der mange steder er potentiale for at bruge faciliteter bedre.

Gode råd i den forbindelse kan være:

- Fordel tider med afsæt i realistiske forventninger til næste sæsons behov – ikke forrige sæsons.
- Hav et let tilgængeligt og opdateret overblik over, hvilke faciliteter der er booket og frie, så foreninger og andre kan booke dem, når de er ledige.
- Gør det nemt undervejs i sæsonen at aflyse tider, der er booket til træning, så de bliver tilgængelige for andre brugere.
- Skab incitamenter for at møde frem, som mindsker antallet af bookinger uden fremmøde.
- Udpeg, hvem der har ansvar for at sikre, at tiderne i en facilitet bliver brugt. Hvis en booking ikke bliver brugt, skal den ansvarlige følge op med den, der har booket, bl.a. for at afklare, om bookingen fortsat er relevant.
- Vær opmærksom på fordeling af store blokke af tider til foreninger og skoler. Bookingerne bør fordeles på specifikke hold og klasser, og eventuelle overskydende tider skal gøres tilgængelige for andre. Back-up-bookinger i tilfælde af dårligt vejr bør minimeres.

Faciliteter i Kildedal eller ej?
Det er et politisk spørgsmål, om man skal satse på at inkludere de nye borgere i Kildedal i Måløv Idrætspark, eller om man skal lave et større antal faciliteter i Kildedal.

Det kunne også være en mulighed at udvide Måløv Idrætspark, samtidig med at kommunen etablerer et mindre antal faciliteter i Kildedal, som især er velegnede til børn, unge og ældre, fordi nærhed til faciliteter betyder mest for disse grupper.

Forskningen viser, at der er en sammenhæng mellem facilitetsdækning og foreningers trivsel. Man kan altså understøtte et stærkt foreningsliv ved at skabe faciliteter, som kan bruges af foreningerne.

Faciliteternes nærhed til borgerne

Når borgerne skal dyrke sport og motion, betyder det noget, hvor langt der er til den facilitet, hvor aktiviteten finder sted. For de fleste borgere vil en transporttid på 15 minutter (den ene vej) opfattes som rimelig. Afstand er vigtigere for de yngste børn og unge samt ældre, og borgere er generelt villige til at transportere sig længere, hvis de skal bruge en særlig velegnet facilitet.

Ballerup Kommune er en lille kommune geografisk, og borgerne har generelt kort distance til de mest anvendte idrætsfaciliteter såsom haller, sale, boldbaner og fitnesscentre. De fleste borgere kan i princippet nå Ballerup Idrætspark på 15 minutter eller mindre i bil, og medtager man faciliteter i nabokommuner, vil de fleste borgere kunne nå haller, sale, fodboldbaner, fitnesscentre og et større svømmeanlæg inden for 15 minutter på cykel.

Alle uanset alder bruger primært faciliteter i eller tæt ved det distrikt, hvor de bor. For de voksne gælder det især naturområder, men også de kommercielle fitnesscentre. Foreningerne efterspørger faciliteter tæt på borgerne. Flertallet af foreningerne er således tilhængere af, at der er større behov for mindre og lokale faciliteter end store centrale idrætscenter.

Med den fremtidige byudvikling i Kildedal kommer et stort antal borgere til at bo i kommunens vestlige hjørne ca. 3 km fra Måløv Idrætspark. Distancen til Måløv Idrætspark vil dog ikke være længere end den distance, som mange af borgerne i Skovvejen har til Ballerup Idrætsby.

Ønsker til facilitetsudviklingen

I undersøgelserne har Idrættens Analyseinstitut spurgt både borgere og foreninger om deres ønsker til udviklingen af faciliteter i kommunen. Det gælder både i forhold til idrætsanlæg og i forhold til grønne områder, som også kan bruges til sport og motion.

Svarene gennemgås i detaljer i hovedrapporten, der kan downloades på www.idan.dk, men børn og unge, voksne og foreninger beskriver alle, at der er behov for at forbedre standarden af de eksisterende faciliteter. Selvom der formuleres en del ønsker til nye faciliteter, særligt fra foreningerne, så synes renovering at fylde mere end at bygge nyt.

Ud over at de eksisterende faciliteter skal være i bedre stand, efterspørger foreningerne også bedre muligheder for det sociale liv i forbindelse med deres aktiviteter. Det betyder en del for de voksne, når de dyrker foreningsidræt.

Børn og unge er ikke blevet spurgt til ønsker om sociale opholdsrum, men forskning viser, at de generelt er optaget af at kunne være sammen med venner og have det sjovt, og det vil sociale opholdsrum kunne støtte op om.

Tema 2: Styrkelse af aktivitetstilbud og antallet af aktive i kommunen

Det andet tema har fokus på, hvordan kommunen og udvalgte målgrupper og aktører kan arbejde med at øge idrætsdeltagelsen blandt borgerne.

Styrkelse af foreningsidrætten

Foreningerne er et centralt omdrejningspunkt for idrætten i Ballerup Kommune, og kommunen kan tage forskellige initiativer for at understøtte foreningslivet.

Frivillige laver det meste af arbejdet i foreningerne, og undersøgelsen viser, at cirka hver femte voksne og hver femte i alderen 13-15 år er frivillige i en idrætsforening. Flere foreninger har oplevet fremgang frem for tilbagegang i antallet af frivillige de seneste fem år, men alligevel vurderer hver fjerde forening, at de fremover vil have udfordringer med at rekruttere tilstrækkeligt med frivillige. En tidligere undersøgelse blandt idrætsforeninger viser, at de foreninger, som har en strategi for at rekruttere frivillige, har nemmere ved at få det rette antal frivillige end foreninger uden en strategi.

! Forslag
Ballerup Kommune kan vælge at understøtte foreningerne ved at hjælpe dem med at lave strategier for at finde frivillige. Det kan f.eks. ske i samarbejde med Idrætsunionen i Ballerup Kommune.

Øget samarbejde og vidensdeling

Foreningsundersøgelsen viste, at kun ganske få foreninger i Ballerup Kommune er tilfredse med mulighederne for at kommunikere med andre foreninger og institutioner.

En del foreninger svarede ikke på spørgsmålet om kommunikationskanaler, hvilket kan være fordi, at de ikke kender de muligheder, der er.

Det er også kun få foreninger, som er tilfredse med mulighederne for at dele viden og bygge bro mellem idrætsforeninger og idrætstilbud, og knap hver tiende forening ønsker, at kommunen gør en indsats for at styrke samarbejdet mellem foreningerne.

! Forslag
Det kan være en fordel for kommunen at bidrage til at styrke samarbejdet mellem foreningerne, for eksempel for at skabe et mere varieret udbud af aktiviteter, som kan matche de voksnes idrætsvaner. Det kunne også bane vejen for en model for, hvordan voksne kan veksle mellem flere forskellige foreningers aktiviteter.

Forslag til at øge idræts- og foreningsdeltagelsen i kommunen

Undersøgelsen påpeger forskellige forhold omkring børn, unge og voksnes idræts- og motionsvaner, hvor det er muligt for kommunen at lave konkrete tiltag, som kan øge idrætsdeltagelsen.

Tiltagene kan laves i samarbejde med foreningerne, men de kan også organiseres sammen med aftenskoler, fritids- og ungdomsklubber, firmaidræt, plejehjem eller private fitness-, yoga- og dansestudier.

Tidlige indsatser

Hvis de voksne, der er omkring børnene, ikke er fysisk aktive, kan det påvirke børnenes idrætsdeltagelse på sigt. Derfor er det relevant med en tidlig indsats.

F.eks. kan forskellige aktører samarbejde om at lave træningshold for gravide, efterfødselstræning og baby- og småbørnstræning. Skoler og foreninger kan samarbejde om at introducere de ikke idrætsaktive børn og unge til idræts- og motionstilbud.

Flere piger i (forenings-)idrætten

Piger er mindre aktive i foreninger end drenge, og forskellen stiger med alderen.

Aktiviteter målrettet piger kan med fordel tage afsæt i, at piger efterspørger et foreningsmiljø, hvor de kan gå til en spændende aktivitet, og hvor der er plads til venskaber og at have det sjovt. Det er også vigtigt at gøre pigerne opmærksomme på miljøer af den type, som allerede findes i Ballerup Kommune.

Potentiale for flere unge idrætsudøvere

Mange i alderen fra 13 år og op til sidst i 20'erne angiver dårlig form som en barriere for ikke at dyrke sport og motion.

For at aktivere dem, kan man tilbyde en mulighed for at starte som uøvet til forskellige fitnessaktiviteter. Gerne i uformelle rammer, hvor unge kan træne uden forudsætninger og løbende tappe ind i forskellige typer af aktiviteter, uden at der er fokus på præstationer eller at skulle deltage i turneringer.

Tilbud til travle voksne

De 30-49-årige har den laveste idrætsdeltagelse blandt voksne. Det er en livsfase, som er præget af travlhed med børn og arbejde, og derfor er det vigtigt, at aktiviteter foregår tæt på, hvor borgerne bor – f.eks. i naturen.

Foreninger og faciliteter kan arbejde sammen om tilbud, der træner kroppen, men hvor man kan veksle mellem at være aktiv på egen hånd (f.eks. gennem adgang til en facilitet) og i en organiseret ramme (f.eks. holdtræning).

Bedre muligheder for at dyrke idræt på egen hånd

At være aktiv på egen hånd er den mest udbredte organiseringsform blandt børn, unge og voksne i kommunen.

Kommunen kan understøtte den selvorganiserede idræt på flere måder, f.eks. ved at sætte redskaber op til udendørs træning, gøre det nemmere for borgere at booke de eksisterende faciliteter uden om foreninger og udvikle fitness- og motionsaktiviteter til voksne, som de kan få adgang til uden booking.

Skånsomme tilbud til seniorer

Der er stor sundhedsmæssig gevinst i at holde sig aktiv gennem hele livet, og derfor er det relevant at se på, hvordan kommunen – evt. sammen med foreninger – kan udvikle tilpassede tilbud til seniorer ved at inddrage de instanser i kommunen, som allerede har kontakt med seniorer.

Særlige målgrupper

Der findes en relativ stor andel af borgere i Ballerup Kommune, som på den ene eller den anden måde er uden for arbejdsmarkedet og/eller har særlige behov.

Overvej, om foreningerne er den rigtige samarbejdspartner for kommunen, når det gælder særlige målgrupper, eller om ikke f.eks. ungdomsskolen vil have nemmere ved at nå utilpassede unge.

Foto:LightFieldStudios / Getty Images

Læs mere om undersøgelsen

Denne pixi fremlægger centrale resultater fra undersøgelsen 'Idrætten i Ballerup Kommune', som er gennemført af Idrættens Analyseinstitut for Ballerup Kommune i første halvdel af 2024.

Du kan se mange flere resultater og pointer fra undersøgelsen i den samlede rapport, som kan findes på www.idan.dk.

Idrættens
Analyseinstitut